

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра економічної теорії та економічних методів управління

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково – педагогічної
роботи
Пантелеймонов А. В.

“ _____ ” _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІКА ГАЛУЗЕВИХ РИНКІВ

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

галузь знань _____ 05 Соціальні та поведінкові науки _____

спеціальність _____ 051 Економіка _____

освітня програма _____ Економіка та економічна політика _____

вид дисципліни _____ обв'язкова _____

факультет _____ економічний _____

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету

“22” червня 2018 року, протокол № 7

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Давидов Денис Станіславович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії та економічних методів управління

Програму схвалено на засіданні кафедри економічної теорії та економічних методів управління

Протокол від “01” червня 2018 року № 10

Завідувач кафедри економічної теорії та економічних методів управління

_____ Гриценко А.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією економічного факультету

Протокол від “21” червня 2018 року № 9

Голова методичної комісії економічного факультету

_____ Євтушенко В.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Економіка галузевих ринків” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності (напряму) 051 Економіка

Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності формування ринкової структури, залежність стратегічної поведінки фірм і результатів їх діяльності від особливостей ринків.

Міждисциплінарні зв'язки: мікроекономіка, макроекономіка, ринкова економіка.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Теоретико-методологічні основи дослідження галузевих ринків.
2. Типи, структура та тенденції розвитку окремих галузевих ринків.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Економіка галузевих ринків» є формування у студентів уявлення про економіку галузевих ринків і методах їх дослідження та аналізу.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Економіка галузевих ринків» є засвоєння студентами теоретичних знань про економіку галузевих ринків, ознайомлення з основними моделями поведінки фірм в умовах різних ринкових структур та формування навичок самостійного та творчого використання отриманих знань на практиці.

1.3. Кількість кредитів – 5 кредитів ECTS.

1.4. Загальна кількість годин – 150 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	-
Семестр	
6-й	-
Лекції	
30 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
30 год.	-
Лабораторні заняття	
год.	-
Самостійна робота, у тому числі	
90 год.	-
Індивідуальні завдання	
0 год.	

1.6 Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

економічні основи галузевих ринків, інструменти економічного аналізу дослідження ринкових структур та закономірності функціонування галузей, ринків і фірм.

вміти :

використовувати отриманні знання в процесі наступного навчання у відповідності з учбовими планами підготовки бакалаврів та самостійно оволодівати новими знаннями з теорії та практики галузевих ринків.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1.

1. Основні поняття та теорії економіки галузевих ринків
2. Історія розвитку ринкової системи та галузевих ринків
3. Структура ринків
4. Результативність галузевих ринків
5. Визначальні фактори ринка
6. Державна політика регулювання галузевих ринків

Розділ 2.

1. Основні типи сучасних галузевих ринків
2. Тенденції сучасного розвитку окремих галузевих ринків
3. Специфіка розвитку високотехнологічних галузевих ринків
4. Постіндустріальні трансформації та нові риси галузевих ринків

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
Розділ 1.												
1.Тема Основні поняття та теорії економіки галузевих ринків	18	4	4		-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Історія розвитку ринкової системи та галузевих ринків	16	4	4		-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Структура ринків	16	4	4		-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Результативність галузевих ринків	16	4	4		-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Визначальні фактори ринка	12	2	2			8						
Тема 6. Державна політика регулювання галузевих ринків	12	2	2			8						

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
Розділ 1.												
Разом за розділом 1	90	20	20			50						
Розділ 2.												
Тема 1. Основні типи сучасних галузевих ринків	18	4	4		-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Тенденції сучасного розвитку окремих галузевих ринків	14	2	2		-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Специфіка розвитку високотехнологічних галузевих ринків	14	2	2		-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Постіндустріальні трансформації та нові риси галузевих ринків	14	2	2			10						
Разом за розділом 2	60	10	10			40						
Усього годин	150	30	30		-	90	-	-	-	-	-	-

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	ТЕМА 1. Методологія дослідження галузевих структур	2	-
2.	ТЕМА 2 Класифікація та ознаки галузевих ринків	2	-
3.	ТЕМА 3. Економічна ефективність та державне регулювання галузевих ринків	2	-
4.	ТЕМА 4. Фактори, що визначають структуру ринків	2	-
5.	ТЕМА 5. Аналіз процесів злиття та поглинань	2	-
6.	ТЕМА 6. Бар'єри входження фірм на ринки	2	-
7.	ТЕМА 7. Цінова дискримінація	2	-
8.	ТЕМА 8. Диференціація продукції	4	
9.	ТЕМА 9. Олігопольна координація	4	
10.	ТЕМА 10. Ринки природної монополії	4	
11.	ТЕМА 13. Структура ринку, патенти та технологічні інновації	4	
	Разом	30	-

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість Годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Погляди А. Сміта на конкуренцію та монополію.		-
2.	Теорія монополістичної конкуренції Е. Чемберліна.		-
3.	Особливості теорії недосконалої конкуренції Дж. Робінсон.		-
4.	Місце монополії та конкуренції в ордоліберальній теорії В. Ойкена.		-
5.	Монополія у теорії Й. Шумпетера.		-
6.	Антимонопольне регулювання в Україні: напрямки та інструменти		
7.	Напрямки вдосконалення галузевої політики України.		
8.	Класифікація ринків в Україні та оцінка рівня монополізації.		
9.	Методика визначення монопольного становища в Україні.		
10.	Погляди А. Сміта на конкуренцію та монополію.		
	Разом	90	-

7. Методи контролю

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою та відповідно до Європейської системи залікових кредитів (ECTS). Підсумком курсу є екзамен. Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах: виконання самостійної роботи та роботи на семінарських (практичних) заняттях; проведення поточного модульного контролю.

На практичних заняттях оцінюється участь в обговоренні ситуацій, доповіді на основі самостійного поглибленого вивчення питання з теми курсу; доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ; участь у дискусіях та виконанні завдань (графоаналітичних вправ та задач).

Підсумковий контроль знань здійснюється в кінці – екзамен – проводиться у письмовій формі, оцінюється в 40 балів та має наступну структуру:

- теоретична частина – 2 питання відкритої форми;
- практична частина – 2 задачі.

Оцінка, еквівалентна «відмінно», виставляється, якщо студент виявив всебічно системні та глибокі знання, в повному обсязі твердо засвоїв весь програмний матеріал, вичерпно та послідовно дав відповіді на всі питання екзаменаційного білета, тісно пов'язує теорію з практикою, показує знання літератури, вміння самостійно аналізувати та тлумачити економічні норми та поняття і застосовувати їх при вирішенні завдань, правильно аргументує висновки, вміє самостійно узагальнювати матеріал і логічно його викладати, не допускаючи помилок.

Оцінка, еквівалентна «добре», виставляється, якщо студент твердо знає програмний матеріал, має навички аналізу та тлумачення економічних норм та понять, логічно відповідає на поставлені питання, не допускає суттєвих помилок.

Оцінка, еквівалентна «задовільно», виставляється, якщо студент засвоїв основний матеріал, але не знає окремих деталей, допускає неточні відповіді та формулювання понять, порушує послідовність у викладенні програмного матеріалу, має прогалини в знаннях.

Оцінка, еквівалентна «незадовільно», виставляється, якщо студент не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, не володіє навичками застосування економічних норм, які забезпечували б вирішення професійних завдань.

Підсумкова оцінка виводиться за сумою балів, набраних студентом за роботу протягом семестру (з урахуванням самостійної роботи, поточного і проміжного контролю) та за результатами підсумкового контролю (екзамену), що дає змогу оцінити знання студентом усього курсу дисципліни.

8. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні екзамену.

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання										Контрольна робота	Разом	Екзамен	Сума
Перелік тем навчальної дисципліни													
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10				
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	20	60	40	100

T1, T2 ... – теми навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Лебедев О.Т. Экономика отраслевых рынков. Учебное пособие. Изд-во Политехнического университета, 2009. 340 с.
2. Розанова Н.М. Экономика отраслевых рынков : учебник / Н. М. Розанова. — М. : Издательство Юрайт; ИД Юрайт, 2011. — 906 с. — Серия : Учебники ГУ — ВШЭ.
3. Басовский, Л.Е. Экономика отрасли. Учебное пособие для ВУЗов [Текст] / Л.Е. Басовский - М.: ИНФРА-М, 2009. - 145 с.
4. Казаков, С В . Экономика отрасли. Учебное пособие для ВУЗов. Гриф УМО МО РФ [Текст] / СВ., Казаков, В.Я. Поздняков - М.: ИНФРА-М, 2008.-309 с.
5. Рой, Л.В. Анализ отраслевых рынков. Учебник для ВУЗов [Текст] / Л.В. Рой, В.П. Третьяк - М.: ИНФРА-М, 2008. - 442 с.